

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/224664,CALL-FOR-PAPERS-Ogolnopolska-konferencja-naukowa-Ludzie-Solidarnosci-Od-przewodn.html>
28.02.2026, 06:23

CALL FOR PAPERS: Ogólnopolska konferencja naukowa „Ludzie Solidarności. Od przewodniczących komisji zakładowych do Zarządów Regionu. Portret zbiorowy i indywidualny NSZZ »Solidarność«” – Bydgoszcz, 23-24 października 2025

Delegatura Instytutu Pamięci Narodowej w Bydgoszczy oraz Centrum Badania Historii „Solidarności” i Oporu Społecznego w PRL działające na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu mają zaszczyt zaprosić do udziału w ogólnopolskiej konferencji naukowej pt. „Ludzie Solidarności. Od przewodniczących komisji zakładowych do Zarządów Regionu. Portret zbiorowy i indywidualny NSZZ »Solidarność«”, która odbędzie się w dniach 23-24 października 2025 r. w Bydgoszczy.

[NSZZ Solidarność PRL](#)

23.10.2025

CALL FOR PAPERS: Ogólnopolska konferencja naukowa „Ludzie Solidarności. Od przewodniczących komisji zakładowych do Zarządów Regionu. Portret zbiorowy i indywidualny NSZZ »Solidarność«” [pracowniczej i rolniczej] – Bydgoszcz, 23-24 października 2025 r.

Delegatura Instytutu Pamięci Narodowej w Bydgoszczy oraz Centrum Badania Historii „Solidarności” i Oporu Społecznego w PRL działające na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu mają zaszczyt zaprosić do udziału w ogólnopolskiej konferencji naukowej pt. „Ludzie Solidarności. Od przewodniczących komisji zakładowych do Zarządów Regionu. Portret zbiorowy i indywidualny NSZZ »Solidarność«” [pracowniczej i rolniczej], która odbędzie się w dniach 23-24 października 2025 r. w Bydgoszczy.

CEL KONFERENCJI:

Dzieje NSZZ „Solidarność” opisywane były dotąd głównie przez pryzmat struktur lub prowadzonych przez nie działań. Często zapomniano, że struktury te tworzyli ludzie. Niniejsza konferencja chce to zmienić i spojrzeć właśnie na historię Związku od tzw. „dołu”, czyli poprzez prezentację losów i działań konkretnych działaczy. Przedmiotem badań będą elity przywódcze „Solidarności” w regionach, które uplasowane były czy to w Komisjach Zakładowych czy też w Zarządach Regionów. W zależności od ujęcia zaprezentowane będą losy poszczególnych osób albo szerszych zbiorowości tworzących Komisje Zakładowe lub Zarządy Regionów. Warto spojrzeć na te zagadnienia nie tylko z perspektywy historycznej, ale również socjologicznej czy politologicznej.

Celem konferencji jest przede wszystkim spojrzenie na historię NSZZ „Solidarność” przez pryzmat jej kadr funkcyjnych i losów najbardziej aktywnych działaczy. Spojrzenie na to kim byli ci ludzie, jak działali w okresie PRL, ale także jak potoczyły się ich losy po upadku komunizmu. Z punktu widzenia organizatorów konferencji ważne będą zarówno jednostkowe, wybrane biografie, jak i szersze portrety zbiorowe, ale też wybrane istotniejsze wydarzenia, w których wyraziście podkreślona będzie rola poszczególnych liderów związkowych. W wielomilionowej „Solidarności”, która powstała w 1980 r. i znacząco wpłynęła nie tylko na losy Polski, ale także całego świata,

działali ludzie o bardzo różnych rodowodach politycznych, społecznych, zawodowych. Reprezentowali wszystkie grupy wiekowe i wszystkie regiony Polski. Co najważniejsze, obecni byli w całym kraju, nawet w najmniejszych gminach, chociaż oczywiście najważniejszym zapleczem ruchu były duże ośrodki miejskie oraz największe zakłady pracy.

Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”, którego budowę rozpoczęto po wielkiej fali protestów społecznych w sierpniu 1980 r., szybko stał się wielomilionową organizacją, a zarazem wielkim ruchem społecznym o szerokim zakresie aktywności. W gronie tym wyróżniali się liderzy, stanowiący elitę związkową. Byli oni motorem wielkiej aktywności NSZZ „Solidarność”, jego skuteczności i siły. Po wprowadzeniu stanu wojennego w grudniu 1981 r., a następnie po bezprawnej delegalizacji związku przez sejm PRL, masowo działali w podziemnych strukturach związkowych. W największym stopniu przyczynili się do ogromnego sukcesu z 1989 r. W ostatecznym bilansie to właśnie „Ludzie »Solidarności«” stali się podstawą dla historycznej transformacji, w tym przywrócenia pełnej suwerenności Polsce oraz dla zbudowania obecnego systemu politycznego, opartego na zasadach demokracji. Planowana konferencja ma za zadanie przedstawienie losów tych ludzi.

„Solidarność” to nie tylko miasta i zakłady pracy, ale również wieś, której mieszkańcom także udało się wywalczyć własną, niezależną od władz reprezentację związkową. Walka o rolniczą „Solidarność” była dłuższa, niemniej jednak chłopci zdolali zakończyć ją sukcesem i zarejestrować swój związek zawodowy. Z tego też względu warto pamiętać o liderach rolniczej „Solidarności” i rozpocząć badania naukowe nad ich losami. Mile widziane będą referaty nie tylko na temat liderów pracowniczej „Solidarności”, ale także poświęcone przywódcom struktur rolniczego związku.

Termin konferencji: 23-24 października 2025 r.

Termin nadsyłania zgłoszeń: 31 lipca 2025 r.

Miejsce konferencji: Delegatura IPN w Bydgoszczy, ul. Wincentyny Teskowej 1

Organizatorzy: Delegatura IPN w Bydgoszczy oraz Centrum Badania Historii „Solidarności” i Oporu Społecznego w PRL działające na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu

Partnerzy: NSZZ „Solidarność” Region Bydgoski, NSZZ „Solidarność” Region Toruńsko-Włocławski

Patronat medialny: Radio PiK, Tygodnik „Solidarność”, Tysol.pl, Tygodnik Sieci, wPolsce24

Konferencja została objęta Patronatem Honorowym Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Karola Nawrockiego.

RP

Patronat Honorowy
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
Karola Nawrockiego

Program Konferencji:
DZIEŃ 1 – 23 PAŹDZIERNIKA 2025

ROZPOCZĘCIE KONFERENCJI- GODZ. 10.00

- Przywitanie gości przez Organizatorów
- Przemówienia zaproszonych gości

PANEL 1 – GODZ. 10.20 (prowadzenie: prof. dr hab. Wojciech Polak)

- dr Grzegorz Wołk (IPN Warszawa), *Kto zostawał przewodniczącym Solidarności? Refleksje prozopograficzne na przykładzie przewodniczących regionów NSZZ „Solidarność”.*
- Andrzej W. Kaczorowski (badacz niezależny), *Portret zbiorowy przywódców rolniczej „Solidarności” z lat 1980-1981.*
- dr Krzysztof Osiński (IPN Bydgoszcz), *Portret zbiorowy elit Regionu Bydgoskiego NSZZ „Solidarność” z lat 1980-1981.*
- dr Tadeusz Ruzikowski (IPN Warszawa), *(Ponad)czasowi liderzy? Działacze NSZZ „Solidarność” Regionu Mazowsze 1980-1989. Zarys problematyki.*
- Łukasz Sołtysik (IPN Wrocław), *Portret zbiorowy kierownictwa Regionu Jelenia Góra NSZZ „Solidarność” (1980-1990).*

Przerwa kawowa 12.00-12.20

PANEL 2 – GODZ. 12.20 (prowadzenie: dr Krzysztof Osiński)

- dr Arkadiusz Kazański (IPN Gdańsk), *„Stocznia nic nie robiła”, czyli bitwa o pamięć w wykonaniu liderów portowej „Solidarności” w Gdańsku z lat 1980-1989.*
- dr Andrzej Malik (IPN Kraków), *Bohaterowie i antybohaterowie Sierpnia '80 i NSZZ „Solidarność” w Krakowie.*
- dr hab. Bogusław Wójcik (IPN Rzeszów), *Liderzy strajków ustrzycko-rzeszowskich 1980/1981 – próba systematyzacji.*
- dr Monika Litwińska (IPN Kraków), *Ludzie nauki w „Solidarności. Członkowie Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność Polskiej Akademii Nauk w Krakowie w latach 1980-1981 – portret zbiorowy*

Przerwa obiadowa 13.40-14.40

PANEL 3 – GODZ. 14.40 (prowadzenie: prof. dr hab. Mirosław Golon)

- prof. dr hab. Wojciech Polak (UMK Toruń), *Piotr Łukaszewski – jeden z liderów i aktywny działacz toruńskiej „Solidarności” podziemnej.*
- dr Artur Kubaj (IPN Szczecin), *Andrzej Milczanowski – lider podziemnej „Solidarności” w Szczecinie.*
- dr Artur Brożyniak (IPN Rzeszów), *Stanisław Żółkiewicz – lider podziemnej „Solidarności” w Przemyśle.*
- ks. dr Michał Damazyn (UMK Toruń), *Andrzej Wybrański – lider żnińskiej „Solidarności”.*
- ks. dr hab. Jarosław Wąsowicz, *Od szeregowego działacza struktur zakładowych NSZZ „Solidarność” po organizatora podziemnych struktur związkowych. Przypadek Romana Nisiewiczza.*

Przerwa kawowa 16.20-16.40

PANEL 4 – GODZ. 16.40 (prowadzenie: dr Krzysztof Osiński)

- dr hab. Cecylia Kuta (IPN Kraków), *Trzy biografie, jeden etos. Danuta Suchorowska-Śliwińska, Barbara Niemiec i Dorota Stec-Fus w strukturach NSZZ „Solidarność” Regionu Małopolska.*
- dr Judyta Bielanowska (ECS Gdańsk), *Opozycyjne dzieje Rybickich i Grzywaczewskich. Socjologiczno-politologiczny fenomen patriotycznych „rodzin zaangażowanych”.*
- dr Przemysław Wójtowicz (IPN Bydgoszcz), *Edward Strzyżewski – zapomniany przewodniczący MKZ w Toruniu. Kulisy rywalizacji o władzę w Regionie Toruńskim NSZZ „Solidarność” (1980-1981).*
- dr Katarzyna Wilczok (Uniwersytet Śląski w Katowicach), *Andrzej Rozpłochowski – od lidera do więźnia jedenastki, emigranta i repatrianta.*

Dyskusja, zakończenie obrad ok. godz. 18.00.

DZIEŃ 2 – 24 PAŹDZIERNIKA 2025

PANEL 5 – GODZ. 10.00 (prowadzenie: dr hab. Sylwia Galij-Skarbińska)

- dr hab. Mariusz Krzysztofiński (IPN Rzeszów), *Tadeusz Ulma (1928-1996), żołnierz AK, działacz NSZZ Solidarność”, przewodniczący Diecezjalnej Rady Kultury*
- dr hab. Elżbieta Wojcieszek (IPN Poznań), *Jadwiga Miedzianowska – przewodnicząca KZ NSZZ „Solidarność” w Archiwum Państwowym w Poznaniu 1980-1981.*
- prof. dr hab. Waldemar Rozynekowski (UMK Toruń), *Michał Grabianka – współorganizator rolniczej „Solidarności” w województwie toruńskim.*
- dr Marta Marcinkiewicz (IPN Szczecin), *Tadeusz Kołodziejski i Edward Borowski – skomplikowane życiorysy zjednoczonych we wspólnej walce o wolność związkowców.*

Przerwa kawowa 11.20 – 11.40

PANEL 6 – GODZ. 11.40 (prowadzenie: ks. dr Michał Damazyń)

- dr hab. Rafał Łatka (IPN Warszawa, UKSW), *Episkopat Polski wobec liderów „Solidarności” z lat 1980-1981. Zarys problematyki.*
- Wojciech Gonera (PTH Inowrocław, NSZZ „Solidarność”), Mateusz Szłapka (IPN Bydgoszcz), *Duchowe wsparcie. Relacje liderów inowrocławskiej Solidarności z duchowieństwem katolickim.*
- dr Ewelina Ślęzak (IPN Łódź), *Kościół jako przestrzeń wsparcia i oporu. Relacje przywódców łódzkiej opozycji z duchowieństwem (1980-1989).*
- dr Zbigniew Stanuch (IPN Szczecin), *Kościół katolicki wobec liderów „Solidarności” na przykładzie województwa szczecińskiego.*

Przerwa kawowa 11.20 – 11.40

PANEL 7 – GODZ. 13.20 (prowadzenie: dr Przemysław Wójtowicz)

- dr hab. Sebastian Ligarski (Centrum Solidarności „Stocznia” w Szczecinie, Politechnika Koszalińska), *Zapomniani bohaterowie szczecińskiej „Solidarności”.*
- dr Grzegorz Majchrzak (IPN Warszawa), *W cieniu podejrzeń o współpracę z SB. Przypadek Andrzeja Konarskiego.*
- prof. dr hab. Mirosław Golon (IPN Bydgoszcz, UMK Toruń), *Nauczyciel, chemik, działacz*

polityczny i związkowy. Powikłane losy Waldemara Kisielińskiego (1931–2015) lidera NSZZ „Solidarność” z Nidzicy.

- dr hab. Sylwia Galij-Skarbińska (UMK Toruń), *Gertruda Przybylska – inżynier, społecznik, oddana działaczka toruńskiej „Solidarności”.*
- Janusz Oszytko (IPN Opole), *Człowiek kolejarskiej i międzyzakładowej Solidarności w Nysie – mój ojciec Ryszard Oszytko.*

Dyskusja, podsumowanie obrad.

ZAKOŃCZENIE KONFERENCJI – OKOŁO GODZ. 15.20

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Bydgoszcz

Bydgoszcz

PRL, Solidarność

Konferencja naukowa

RP

Patronat Honorowy
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
Karola Nawrockiego

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA

LUDZIE SOLIDARNOŚCI

Od przewodniczących Komisji Zakładowych do Zarządów Regionu.
Portret zbiorowy i indywidualny NSZZ „Solidarność”

23–24 października 2025 r.
Delegatura IPN w Bydgoszczy, ul. Teskowej 1

Dyrektor Oddziału
Instytutu Pamięci Narodowej w Gdańsku
dr Marek Szymaniak

Dyrektor Centrum Badań Historii „Solidarność”
i Oporu Społecznego w PRL UMK w Toruniu
prof. dr hab. Wojciech Polak

mają zaszczyt zaprosić
na ogólnopolską konferencję naukową

LUDZIE SOLIDARNOŚCI

Od przewodniczących Komisji Zakładowych
do Zarządów Regionu.

Portret zbiorowy i indywidualny
NSZZ „Solidarność”

23–24 października 2025

Początek obrad o godz. 10.00
Delegatura IPN w Bydgoszczy, ul. Teskowej 1

RSVP – prosimy potwierdzić obecność do 21 października 2025:
tel. 734 117 030 lub email: krzysztof.osinski@ipn.gov.pl

Pliki do pobrania

[Formularz zgłoszeniowy \(doc, 30.5 KB\)](#)
[Program konferencji \(pdf, 72.29 KB\)](#)